

DILUCIDATIONES

IN CAPITA POSTREMA CALCULI MEI DIFFERENTIALIS

DE FUNCTIONIBUS INEXPLICABILIBUS

I.

Cum hoc argumentum, utpote in Analyfi prorsus novum neutiquam satis dilucide sit pertractatum, constitui hic, idem in maiori studio retractare, atque omnia momenta, quibus innititur, ex primis principiis repetere; ubi plurimum iuvabit idonea signa in calculum introduxisse. Ita si proposita fuerit series quaecunque, eius terminos indicibus 1, 2, 3, 4, &c. respondentibus his signis repraesentabo (1), (2), (3), (4), &c. hincque ergo terminus generalis huius seriei, indici indefinito x respondens, mihi erit (x) , qui ergo pro quavis serie certa erit functio ipsius x , quam penitus cognitam assumo, ita scilicet comparatam, ut eius valores non solum pro numeris integris, loco x assumtis, sed etiam pro fractis, atque adeo surdis exhiberi queant.

2. Denotet porro $\Sigma : x$ terminum summatorum eiusdem seriei, qui exprimat summam terminorum a primo incipientium usque ad terminum (x) , ita ut sit

$$\Sigma : x = (1) + (2) + (3) + (4) + \dots + (x),$$

cuius ergo omnes valores, quoties x fuerit numerus integer positivus ex ipsa serie actu exhiberi poterunt; siquidem erit ut sequitur:

$$\Sigma : 1 = (1)$$

$$\Sigma : 2 = (1) + (2)$$

$$\Sigma : 3 = (1) + (2) + (3)$$

$$\Sigma : 4 = (1) + (2) + (3) + (4)$$

&c.

Xxxx

Cuius

Cuiusmodi autem valores eadem formula $\Sigma: n$ fit acceptura quando loco n numeri fracti, vel adeo surdi, five positivi, five negativi tribuantur, hinc nequaquam apparet, unde istos valores ad peculiare functionum genus, quas *inexplicabiles* vocavi, refero. Quemadmodum igitur tales functiones per formulas analyticas determinatas exprimi queant, hic imprimis sum investigaturus

3. Totum autem hoc negotium commodissime expedietur per differentias continuas ex serie proposita derivatas, dum scilicet quilibet terminus a sequente subtrahitur, quo pacto oritur series primarum differentiarum, ex qua porro simili modo differentiae secundae, tertiae, quartae &c. formabuntur. Omnes autem has differentias sequentibus characteribus indicabo

DIFFERENTIAE I.	DIFFERENTIAE II.	DIFFERENTIAE III.
(2) - (1) = Δ_1	$\Delta_2 - \Delta_1 = \Delta^2 1$	$\Delta^2 2 - \Delta^2 1 = \Delta^3 1$
(3) - (2) = Δ_2	$\Delta_3 - \Delta_2 = \Delta^2 2$	$\Delta^2 3 - \Delta^2 2 = \Delta^3 2$
(4) - (3) = Δ_3	$\Delta_4 - \Delta_3 = \Delta^2 3$	$\Delta^2 4 - \Delta^2 3 = \Delta^3 3$
(5) - (4) = Δ_4	$\Delta_5 - \Delta_4 = \Delta^2 4$	$\Delta^2 5 - \Delta^2 4 = \Delta^3 4$
&c.	&c.	&c.

4. His characteribus constitutis singuli seriei termini ex primo (1), eiusque differentiis $\Delta_1, \Delta^2 1, \Delta^3 1, \Delta^4 1, \&c.$ exprimi poterunt. Cum enim sit

(2) = (1) + Δ_1 , & $\Delta_2 = \Delta_1 + \Delta^2 1$, ob (3) = (2) + Δ_2 , erit

(3) = (1) + 2 Δ_1 + $\Delta^2 1$: hinc iam fuit ista aequalitas

$\Delta_3 = \Delta_1 + 2\Delta^2 1 + \Delta^3 1$. Quia nunc (4) = (3) + Δ_3 habebimus

(4) = (1) + 3 Δ_1 + 3 $\Delta^2 1$ + $\Delta^3 1$. Inde porro sequitur:

$\Delta_4 = \Delta_1 + 3\Delta^2 1 + 3\Delta^3 1 + \Delta^4 1$, ob (5) = (4) + Δ_4 , erit

(5) = (1) + 4 Δ_1 + 6 $\Delta^2 1$ + 4 $\Delta^3 1$ + $\Delta^4 1$, & ita porro.

Ex ipsa formatione harum formularum manifestum est huc eosdem coefficients, qui in potestate binomiali habentur, cuius exponents est unitate minor quam index termini propositi, occurrere. Ita erit

$$(n) = (1) + \frac{n-1}{1} \Delta_1 + \frac{n-1}{1} \cdot \frac{n-2}{2} \Delta^2 1 + \frac{n-1}{1} \cdot \frac{n-2}{2} \cdot \frac{n-3}{3} \Delta^3 1 + \&c.$$

5. Quod si hic numerum n unitate augeamus habebimus:

$$(n+1) = (1) + \frac{n}{1} \Delta 1 + \frac{n \cdot n-1}{1 \cdot 2} \Delta^2 1 + \frac{n \cdot n-1 \cdot n-2}{1 \cdot 2 \cdot 3} \Delta^3 1 + \&c.$$

Cum iam haec postrema expressio exprimat terminum qui a primo n gradibus est remotus, simili modo terminus, qui a secundo per totidem gradus est promotus ($n+2$) ex secundo eiusque differentii determinatur: Erit enim:

$$(n+2) = (2) + \frac{n}{1} \Delta 2 + \frac{n \cdot n-1}{1 \cdot 2} \Delta^2 2 + \frac{n \cdot n-1 \cdot n-2}{1 \cdot 2 \cdot 3} \Delta^3 2 + \&c.$$

Eodem modo evidens est fore protinus

$$(n+3) = (3) + \frac{n}{1} \Delta 3 + \frac{n \cdot n-1}{1 \cdot 2} \Delta^2 3 + \frac{n \cdot n-1 \cdot n-2}{1 \cdot 2 \cdot 3} \Delta^3 3 + \&c.$$

$$(n+4) = (4) + \frac{n}{1} \Delta 4 + \frac{n \cdot n-1}{1 \cdot 2} \Delta^2 4 + \frac{n \cdot n-1 \cdot n-2}{1 \cdot 2 \cdot 3} \Delta^3 4 + \&c.$$

6. Hinc ergo patet, ipsum seriei nostrae terminum generalem (x) ex primo eiusque differentii hoc modo definiri:

$$(x) = (1) + \frac{x-1}{1} \Delta 1 + \frac{x-1 \cdot x-2}{1 \cdot 2} \Delta^2 1 + \frac{x-1 \cdot x-2 \cdot x-3}{1 \cdot 2 \cdot 3} \Delta^3 1 + \&c.$$

Hinc terminus ultimus sequens ($x+1$) erit:

$$(x+1) = (1) + \frac{x}{1} \Delta 1 + \frac{x \cdot x-1}{1 \cdot 2} \Delta^2 1 + \frac{x \cdot x-1 \cdot x-2}{1 \cdot 2 \cdot 3} \Delta^3 1 + \&c.$$

quae expressio, cum in sequentibus frequentissime occurrat, brevitatis gratia introducamus sequentes characteres

$$\frac{x}{1} = x$$

$$\frac{x \cdot x-1}{1 \cdot 2} = x'$$

$$\frac{x \cdot x-1 \cdot x-2}{1 \cdot 2 \cdot 3} = x''$$

$$\frac{x \cdot x-1 \cdot x-2 \cdot x-3}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4} = x'''$$

&c.

Xxxx 2

qui-

quibus adhibitis habebimus sequentes aequationes:

$$\begin{aligned} (x+1) &= (1) + x\Delta_1 + x'\Delta^2_1 + x''\Delta^3_1 + \&c. \\ (x+2) &= (2) + x\Delta_2 + x'\Delta^2_2 + x''\Delta^3_2 + \&c. \\ (x+3) &= (3) + x\Delta_3 + x'\Delta^2_3 + x''\Delta^3_3 + \&c. \\ (x+4) &= (4) + x\Delta_4 + x'\Delta^2_4 + x''\Delta^3_4 + \&c. \\ &\cdot \\ &\cdot \\ &\cdot \\ (x+n) &= (n) + x\Delta_n + x'\Delta^2_n + x''\Delta^3_n + \&c. \end{aligned}$$

7. Deinde etiam summas quotcumque terminorum nostrae seriei ex solo termino primo eiusque differentiis determinari poterit, quemadmodum sequens tabula declarat:

$$\begin{array}{r} M:1 = (1) \\ \text{add. } (2) = (1) + \Delta_1 \\ \hline M:2 = 2(1) + \Delta_1 \\ (3) = (1) + 2\Delta_1 + \Delta^2_1 \\ \hline M:3 = 3(1) + 3\Delta_1 + \Delta^2_1 \\ (4) = (1) + 3\Delta_1 + 3\Delta^2_1 + \Delta^3_1 \\ \hline M:4 = 4(1) + 6\Delta_1 + 4\Delta^2_1 + \Delta^3_1 \\ (5) = (1) + 4\Delta_1 + 6\Delta^2_1 + 4\Delta^3_1 + \Delta^4_1 \\ \hline M:5 = 5(1) + 10\Delta_1 + 10\Delta^2_1 + 5\Delta^3_1 + \Delta^4_1 \\ \&c. \end{array}$$

Hic iterum evidens est coefficientes eosdem esse, qui in potentate binomiali eiusdem ordinis occurrunt

8. In usum igitur vocatis characteribus modo ante stabilitis ipsum terminum summatorum nostrae seriei $M:x$ exprimere valemus: Erit enim

$M:x = x(1) + x'\Delta_1 + x''\Delta^2_1 + x'''\Delta^3_1 + \&c.$
 quae forma iam ita est comparata, ut loco x non solum numeros integros, sed etiam fractos, imo surdos, quoscumque tam positivos quam negativos accipere liceat, quibus casibus utique ista expressio in infinitum progredietur, nisi forte series proposita deducat tandem ad differentias evanescentes, cuiusmodi series algebraicae vocari solent, quibus ergo casibus non

non ad
 ista exp
 finitum
 tiones,
 in id e
 casibus
 fundi
 refrage
 culo d
 rum
 tium

modo
 conter
 (n)
 quaru
 que t
 sum
 nes
 colu
 dent

(1)
 (2)
 (3)
 (4)
 (5)

confirmasse. Colligantur nimirum in unam summam singulae columnae verticales, ac prima quidem summa erit

$$(1) + (2) + (3) + (4) + \dots + (n) = \Sigma : n$$

secunda columna dat

$$x[(1) + \Delta_1 + \Delta_2 + \Delta_3 + \dots + \Delta_n]$$

Cum autem sit

$$\Delta_1 = (2) - (1); \Delta_2 = (3) - (2); \Delta_3 = (4) - (3); \&c.$$

tota haec summa contrahetur in $x(n+1)$.

Simili modo tertiae columnae summa erit

$$x'[\Delta_1 + \Delta^2_1 + \Delta^2_2 + \Delta^2_3 + \Delta^2_4 + \dots + \Delta^2_n]$$

& quia

$$\Delta^2_1 = \Delta_2 - \Delta_1; \Delta^2_2 = \Delta_3 - \Delta_2 \dots \Delta^2_n = \Delta(n+1) - \Delta_n$$

illa summa contrahitur in $x'\Delta(n+1)$. Eodem modo patet fore quartae columnae summam $x''\Delta^2(n+1)$, & quintae $x'''\Delta^3(n+1)$, & ita porro. Ultimae vero columnae subtrahendae summa est

$$(x+1) + (x+2) + (x+3) + \dots + (x+n) = \Sigma : (x+n) - \Sigma : x$$

11. Summa igitur omnium columnarum verticalium mediarum praeter primam & ultimam est ut vidimus

$$x(n+1) + x'\Delta(n+1) + x''\Delta^2(n+1) + x'''\Delta^3(n+1) + \&c.$$

$$\text{Cum autem sit } x(1) + x'\Delta_1 + x''\Delta^2_1 + x'''\Delta^3_1 + \&c. = \Sigma : x,$$

singulis terminis numero n auctis erit summa nostrae seriei

$$x(n+1) + x'\Delta(n+1) + x''\Delta^2(n+1) + \&c. = \Sigma : (x+n) - \Sigma : x$$

consequenter omnium plane columnarum summa praeter ultimam est $\Sigma : (x+n)$: unde si summa ultimae columnae,

quae est $\Sigma : (x+n) - \Sigma : x$ subtrahatur, remanebit summa

totius figurae $\Sigma : x$, hoc est terminus summatorius quaesitus.

12. Maxime hic mirum videbitur, quod valorem formulae $\Sigma : x$, quae serie satis simplici exprimitur, per con-

geriem innumerabilium serierum expressum & involutum de-

derimus; verum mox suramus usus huius formae complicatissimae patebit,

quando numerum serierum horizontalium adeo in infinitum continaverimus,

quod fiet, si pro n numerum infinitum accipiamus, quemadmodum nunc clarius explicabimus.

13. Denotante igitur n numerum infinite magnum, summa secundae columnae verticalis, quae est $n(n+1)$ continebit terminum seriei nostrae infinitesimum, qui ergo si evanescat, multo magis summae sequentium columnarum verticalium evanescent; quamobrem hoc casu sufficiet solam primam columnam cum ultima in calculo retinuisse. Sin autem termini infinitesimi non evanescent, sed tamen inter se fuerint aequales, tum tertiam columnam cum sequentibus abicere licebit. Porro autem si demum differentiae secundae infinitesimae evanescent, tres priores columnas verticales in calculo retineri debebunt, similique modo quatuor si tertiae demum infinitesimae evanescent. Secundum igitur hoc serierum discrimen, ipsas series in sequentes species distribuemus:

*Species prima serierum,
quarum termini infinitesimi evanescent*

14. Quoties igitur tales series proponuntur, pro earum termino summatorio sufficiet terminos primae & ultimae columnae verticalis in calculo retinuisse, sicque nanciscemur pro termino summatorio sequentem expressionem

$$\sum : n = (1) + (2) + (3) + (4) + \&c. \\ - (n+1) - (n+2) - (n+3) - (n+4) - \&c.$$

quae quidem in infinitum excurrit, atque eo magis converget quo minor fuerit index n , quandoquidem si evanescat, tota series in nihilum abibit, sive erit $\sum : 0 = 0$, id quod cum rei natura egregie congruit; quando enim numerus terminorum addendorum est nullus, etiam summa necessario debet esse nulla.

15. Quando autem index n numerus est praemagnus, haec series utique parum converget, verum semper licebit huiusmodi casus ad indices minores reducere. Cum enim sit $\sum : (n+1) = \sum : n + (n+1)$, simili erit modo

M:

$M:(x+2) = M:x + (x+1) + (x+2)$, atque adeo, in genere, denotante i numerum integrum

$M:(x+i) = M:x + (x+1) + (x+2) + \dots + (x+i)$ quamobrem si summa $x+i$ terminorum desideretur, sufficiet summam x terminorum, hoc est $M:x$ investigasse, hocque modo omnes huiusmodi quaestiones reduci poterunt ad casus, ubi index x est adeo unitate minor, quo casu series pro $M:x$ ante data vehementer converget.

16. Talis reductio imprimis est necessaria, quando index x est numerus negativus. Cum enim fit

$M:x = M:(x-1) + (x)$, erit $M:(x-1) = M:x - (x)$, eodemque modo $M:(x-2) = M:x - (x) - (x-1)$, & $M:(x-3) = M:x - (x) - (x-1) - (x-2)$ & in genere $M:(x-i) = M:x - (x) - (x-1) - \dots - (x-i+1)$ hocque modo quantumvis numerus negativus $x-i$ fuerit magnus, resolutio semper ad $M:x$ reduci potest, ita ut sit $x < 1$.

EXEMPLUM.

17. Proposita fit haec series

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \dots + \frac{1}{x} = M:x$$

ita ut huius seriei harmonicae summa x terminorum desideretur, ubi pro x numeros quoscunque praeter integros positivos accipere licet, siquidem pro casibus, quibus x est numerus integer positivus, tota res nulla difficultate laborat. Hoc igitur casu ex forma ante data erit

$$M:x = \frac{1}{x+1} + \frac{1}{x+2} + \frac{1}{x+3} + \frac{1}{x+4} + \dots$$

quae duae series in hanc unicam contrahentur

$$M:x = \frac{x}{x+1} + \frac{x}{2(x+2)} + \frac{x}{3(x+3)} + \frac{x}{4(x+4)} + \dots$$

cuius ergo seriei summa per se constat, quoties x fuerit numerus

merus integer positivus, ita erit:

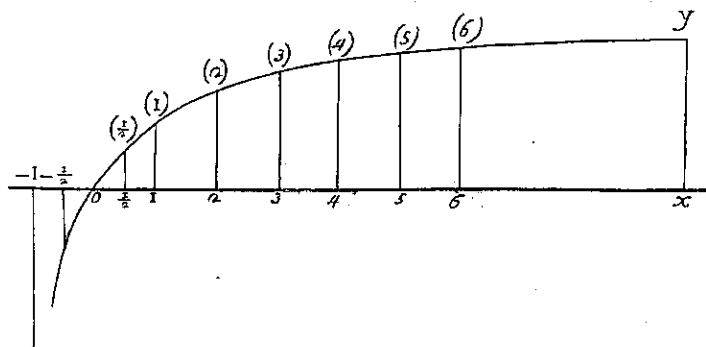
$$\begin{aligned}
 \text{si } n = 1 & \quad 1 = \frac{1}{2} + \frac{1}{2 \cdot 3} + \frac{1}{3 \cdot 4} + \frac{1}{4 \cdot 5} + \frac{1}{5 \cdot 6} + \&c. \\
 n = 2 & \quad 1 + \frac{1}{2} = \frac{2}{1 \cdot 3} + \frac{2}{2 \cdot 4} + \frac{2}{3 \cdot 5} + \frac{2}{4 \cdot 6} + \&c. \\
 n = 3 & \quad 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} = \frac{3}{1 \cdot 4} + \frac{3}{2 \cdot 5} + \frac{3}{3 \cdot 6} + \frac{3}{4 \cdot 7} + \&c. \\
 n = 4 & \quad 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} = \frac{4}{1 \cdot 5} + \frac{4}{2 \cdot 6} + \frac{4}{3 \cdot 7} + \frac{4}{4 \cdot 8} + \&c. \\
 & \quad \&c. \qquad \qquad \qquad \&c.
 \end{aligned}$$

quae quidem series sunt notissimae.

18. Quo haec clarius intelligantur construamus curvam, cuius abscissae $0, n = n$ respondeat applicata $n y = y = \sum : n$; ita ut sumtis super axe $0, n$ intervallis unitate aequalibus $0, 1; 1, 2; 2, 3; 3, 4; \&c.$ applicatae futurae sint

$$\begin{aligned}
 1 \dots (1) &= 1 \\
 2 \dots (2) &= 1 + \frac{1}{2} \\
 3 \dots (3) &= 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} \\
 4 \dots (4) &= 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} \\
 &\quad \&c. \qquad \text{atque aequatio inter binas coordinatas erit}
 \end{aligned}$$

$$y = \frac{n}{n+1} + \frac{n}{2(n+2)} + \frac{n}{3(n+3)} + \frac{n}{4(n+4)} + \&c.$$

Yyyy

y =

in ge
(n+i)
sufficiet
hocque
casus,
do in
(n)
, &
in ge
(i+1)
t ma
n < 1

deside
posi
t nu
orat

&c.
nu
is

ex qua ergo aequatione omnes applicatae intermediae defini-
ri poterunt, atque adeo sufficere pro x valores unitate mino-
res accepisse. Ita si applicata $\frac{1}{2} \dots (\frac{1}{2})$ abscissae $0 \dots \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$ de-

fideretur reperietur $\frac{1}{2} \dots (\frac{1}{2}) = \frac{1}{3} + \frac{1}{2 \cdot 5} + \frac{1}{3 \cdot 7} + \frac{1}{4 \cdot 9} + \frac{1}{5 \cdot 11} + \&c.$

cuius summa per logarithmos assignari poterit hoc modo: for-

metur haec series: $y = \frac{t^1}{1 \cdot 3} + \frac{t^5}{2 \cdot 5} + \frac{t^7}{3 \cdot 7} + \frac{t^9}{4 \cdot 9} + \&c.$

quae ergo series sumto $t = 1$ dabit valorem quaesitum, at
vero differentiando habebimus:

$$\frac{dy}{dt} = \frac{t^1}{1} + \frac{t^4}{2} + \frac{t^6}{3} + \frac{t^8}{4} + \&c. \quad \& \text{denuo differentiando:}$$

$$\frac{ddy}{2dt^2} = t + t^3 + t^5 + t^7 + \&c. = \frac{t}{1-tt}$$

ciffim erit $\frac{dy}{2dt} = \int \frac{t dt}{1-tt}$, & $y = 2 \int dt \int \frac{t dt}{1-tt}$, quae duplex
integratio reducitur more solito ad unicam, quo facto erit

$$y = 2t \int \frac{t dt}{1-tt} - 2 \int \frac{t dt}{1-tt}$$

Quia autem post integrationem
statui debet $t = 1$, erit $y = 2 \int \frac{t dt}{1-tt} - 2 \int \frac{t dt}{1-tt} = 2 \int \frac{t dt}{1+t}$;

quamobrem integrando fiet $y = 2t - 2l(t+1)$, ideoque
nostro casu $y = 2 - 2l2$, cuius valor proxime verus est

0, 61370564.

19. Inventa iam applicata abscissae $\frac{1}{2}$ respondente, sci-
licet $M:\frac{1}{2} = 2 - 2l2$, ex ea sequentes per formulas supra
datas facile derivantur; scilicet

$$M:(1+\frac{1}{2}) = \frac{2}{3} + M:\frac{1}{2}$$

$$M:(2+\frac{1}{2}) = \frac{2}{3} + \frac{2}{5} + M:\frac{1}{2}$$

$$M:(3+\frac{1}{2}) = \frac{2}{3} + \frac{2}{5} + \frac{2}{7} + M:\frac{1}{2} \quad \&c.$$

Quin etiam praecedentes applicatae in figura non expressae ex formula $M : (x-i)$ determinari poterunt, quam invenimus $M : (x-i) = M : x - (x) - (x-1) - (x-2) \dots - (x-i+1)$ quia nostro casu $x = \frac{1}{2}$, erit applicata

$$M : \left(-\frac{1}{2}\right) = M : \frac{1}{2} - 2 = -2\frac{1}{2}, \text{ erit scilicet negativa,}$$

quae adeo sumto $x = -1$ fit infinita. Infinita vero etiam evadet casibus $x = -2, x = -3, x = -4$ &c.: intra autem haec intervalla erit

$$M : -\left(1 + \frac{1}{2}\right) = M : \frac{1}{2} - 2 + 2$$

$$M : -\left(2 + \frac{1}{2}\right) = M : \frac{1}{2} - 2 + 2 - \frac{2}{3}$$

$$M : -\left(3 + \frac{1}{2}\right) = M : \frac{1}{2} - 2 + 2 - \frac{2}{3} + \frac{2}{5}$$

&c.

20. Differentiemus nunc seriem pro applicata y inventam fietque

$$\frac{dy}{dx} = \frac{1}{(x+1)^2} + \frac{1}{(x+2)^2} + \frac{1}{(x+3)^2} + \text{\&c.}$$

quae ergo series exprimit tangentem anguli, sub quo elementum curvae in y ad axem inclinatur; unde patet pro abscissa infinita hanc inclinationem fore nullam, sive tractum curvae in infinito axi esse parallelum. Hinc ergo sumto $x = 0$ innotescet inclinatio curvae ad ipsum initium =

$$1 + \frac{1}{4} + \frac{1}{9} + \frac{1}{16} + \text{\&c.} = \frac{\pi\pi}{6} = 1, 644,$$

ideoque angulus = $58^\circ, 42'$. Tum vero sumto $x = 1$ erit

$$\frac{dy}{dx} = \frac{1}{4} + \frac{1}{9} + \frac{1}{16} + \frac{1}{25} + \text{\&c.} = \frac{\pi\pi}{6} - 1 = 0, 644,$$

ubi ergo inclinatio erit = $32^\circ, 48'$, hincque ulterius continuando inclinatio continuo decreset.

Yyyy 2

21. Retrogrediendo vero ad abscissas negativas supra vidimus, casibus, quibus $x = -1$; vel $x = -2$; vel $x = -3$ applicatas fieri infinite magnas, & totidem curvae asymptotas constituere. Nunc vero videbimus, iisdem locis fieri $\frac{dy}{dx} = \infty$, ibique inclinationem curvae esse 90° , sive tangentes ad axem fore perpendiculares. Praeterea quoniam series pro $\frac{dy}{dx}$ inventa semper habet summam positivam, sequitur omnes partes curvae dextrorsum semper ascendere, contra vero sinistrorsum descendere.

22. Quin etiam poterimus integrationem adhibere, atque aream curvae ab initio usque ad applicatam xy assignare. Ex prima enim forma, ad quam sumus perducti immediate manifesto fiet

$sydx = -l(1+x) - l(2+x) - l(3+x) - \&c. + \text{Const.}$
 quae constans ita debet determinari, ut casu $x = 0$ tota area evanescat, unde illa rite ita exprimerur

$$sydx = -l\left(1 + \frac{x}{1}\right) - l\left(1 + \frac{x}{2}\right) - l\left(1 + \frac{x}{3}\right) - \&c.$$

Cum igitur sit

$$l\left(1 + \frac{x}{n}\right) = \frac{x}{n} - \frac{x^2}{2n^2} + \frac{x^3}{3n^3} - \frac{x^4}{4n^4} + \&c. - \&c.$$

superior expressio per series sequentes exprimi poterit:

$$sydx = \frac{x^2}{2} - \frac{x^3}{3} + \frac{x^4}{4} - \frac{x^5}{5} + \frac{x^6}{6} - \&c.$$

$$+ \frac{x^2}{2 \cdot 4} - \frac{x^3}{3 \cdot 8} + \frac{x^4}{4 \cdot 16} - \frac{x^5}{5 \cdot 32} + \frac{x^6}{6 \cdot 64} - \&c.$$

$$+ \frac{x^2}{2 \cdot 9} - \frac{x^3}{3 \cdot 27} + \frac{x^4}{4 \cdot 81} - \frac{x^5}{5 \cdot 243} + \frac{x^6}{6 \cdot 729} - \&c.$$

$$+ \frac{x^2}{2 \cdot 16} - \frac{x^3}{3 \cdot 64} + \frac{x^4}{4 \cdot 256} - \frac{x^5}{5 \cdot 1224} + \frac{x^6}{6 \cdot 4896} - \&c.$$

&c. 23.

habeb
 $sydx =$

Pona
 nes
 cuius

sumr

cuius

a)
 b)
 c)
 d)
 e)
 f)
 g)
 h)
 i)

o
 o
 o
 o
 o

23. Quod si iam has series verticaliter colligamus

habebimus

$$\begin{aligned} \text{I} &= \frac{1}{2} x^2 \left(1 + \frac{1}{4} + \frac{1}{9} + \frac{1}{16} + \frac{1}{25} + \&c. \right) = + 0,822467 \cdot x^2 \\ \text{II} &= - \frac{1}{3} x^3 \left(1 + \frac{1}{8} + \frac{1}{27} + \frac{1}{81} + \frac{1}{243} + \&c. \right) = - 0,400685 \cdot x^3 \\ \text{III} &= + \frac{1}{4} x^4 \left(1 + \frac{1}{16} + \frac{1}{81} + \frac{1}{256} + \frac{1}{625} + \&c. \right) = + 0,270581 \cdot x^4 \\ \text{IV} &= - \frac{1}{5} x^5 \left(1 + \frac{1}{32} + \frac{1}{243} + \frac{1}{1224} + \&c. \right) = - 0,207385 \cdot x^5 \end{aligned}$$

Ponamus nunc $x = 1$, ut prodeat area $01(1)$, & quia fractiones decimales hic datae parum convergunt, notetur seriei cuiuscunque, ubi signa alternantur, scilicet:

$$s = a - b + c - d + e - \&c.$$

summam per differentias continuas ita exprimi, ut fit

$$s = \frac{1}{2} a - \frac{1}{4} \Delta a + \frac{1}{8} \Delta^2 a - \frac{1}{16} \Delta^3 a + \&c.$$

cuius ergo regulae ope calculus sequenti modo institui poterit:

	$-\Delta$	$+\Delta^2$	$-\Delta^3$
a) 0, 822467	0, 421782	0, 291678	0, 224770
b) 0, 400685	0, 130104	0, 066908	0, 041540
c) 0, 270581	0, 063196	0, 025368	0, 013047
d) 0, 207385	0, 037828	0, 012321	0, 005355
e) 0, 169557	0, 025507	0, 006966	0, 002600
f) 0, 144050	0, 018541	0, 004366	0, 001426
g) 0, 125509	0, 014175	0, 002940	...
h) 0, 111334	0, 011235		
i) 0, 100099			

$+\Delta^4$	$-\Delta^5$	$+\Delta^6$	$-\Delta^7$	$+\Delta^8$
0, 183230	0, 154737	0, 133936	0, 118072	0, 105564 &c.
0, 028493	0, 020801	0, 015864	0, 012508	
0, 007692	0, 004937	0, 003356		
0, 002755	0, 001581			
0, 001174				

24. Harum columnarum, quarum prima ex Calculi Differentialis Cap. VI. Part. II. pag. 365 est definita, numeri supremi referunt terminum primum a cum suis differentiis continuis, secundi vero descendendo referunt terminum b cum suis differentiis, tertii terminum c cum suis differentiis. Quia nunc supremi termini parum convergunt, duos primos $a - b$ actu colligamus, eritque $a - b = 0$, 421782 : sequentium vero $e - d + e - f + \&c.$ summam

$$= \frac{1}{2}c - \frac{1}{4}\Delta c + \frac{1}{8}\Delta^2 c - \frac{1}{16}\Delta^3 c + \&c.$$

secundum datam legem computemus eritque

$$\begin{aligned} \frac{1}{2}c &= 0, 135290 \\ -\frac{1}{4}\Delta c &= 0, 015799 \\ +\frac{1}{8}\Delta^2 c &= 0, 003171 \\ -\frac{1}{16}\Delta^3 c &= 0, 000815 \\ +\frac{1}{32}\Delta^4 c &= 0, 000220 \\ -\frac{1}{64}\Delta^5 c &= 0, 000077 \\ +\frac{1}{128}\Delta^6 c &= 0, 000026 \\ \text{seqq.} &= 0, 000010 \\ \text{summa} &= 0, 155408 \\ a - b &= 0, 421782 \\ \text{Area} &= 0, 577190 \end{aligned}$$

Spero autem, fusiorem evolutionem huius Lineae Curvae factis memorabilis nemini fore ingrati praecipue cum aequatio pro hac curva pertineat ad functiones inexplicabiles, atque idcirco ista ad casum specialiolem digressio a nostro scopo haud aliena sit existimanda.

Species secunda serierum

quarum differentiae infinitesimae primae evanescent.

25. Ad hanc ergo speciem pertinent omnes series, quarum termini infinitesimi inter se sunt aequales. Ut ergo termini-

minum summatorium harum serierum $\sum : x$ exprimamus, nil aliud opus est, nisi ut ad expressionem praecedentis speciei insuper termini secundae columnae verticalis formae generalis §. 9. exhibitae adiungantur, cuius quidem terminus supremus seorsim erit exhibendus, & quia columnae singulae horizontales iam tribus terminis constant, terminus summatorius quaesitus $\sum : x$ sequenti serie triplicata definietur.

$$\sum : x = x(1) + x\Delta_1 + x\Delta_2 + x\Delta_3 + x\Delta_4 \quad \left. \begin{array}{l} + (1) - (2) + (3) - (4) \\ - (x+1) - (x+2) - (x+3) - (x+4) \end{array} \right\} \&c.$$

quae forma ob $\Delta_1 = (2) - (1)$; $\Delta_2 = (3) - (2)$; $\Delta_3 = (4) - (3)$; &c. transfundetur in hanc:

$$\sum : x = x(1) + \frac{1-x}{x}(2) + \frac{1-x}{x}(3) + \frac{1-x}{x}(4) \quad \left. \begin{array}{l} + (1) - (2) + (3) - (4) \\ - (x+1) - (x+2) - (x+3) \end{array} \right\} \&c.$$

quae series eo magis convergit, quo minor x accipiatur. Supra autem docuimus omnes casus semper eo reduci posse ubi x fit fractio unitate minor.

26. Consideremus primo casum simplicissimum, quo omnes seriei termini sunt inter se aequales, scilicet $(x) = a$; per se enim patet eius terminum summatorium esse ax , quem eundem valorem nostra expressio statim declarabit.

Erit enim $\sum x = xa$.

27. Nunc consideretur casus, quo $(x) = \frac{x+1}{x}$, ita ut

nostra series sit $\sum : x = \frac{2}{1} + \frac{3}{2} + \frac{4}{3} + \dots + \frac{x+1}{x}$.

cuius termini infinitesimi omnes unitate aequantur. Nostra igitur

$$\sum : x = 2x + x \frac{3}{2} + x \frac{4}{3} + x \frac{5}{4} \quad \left. \begin{array}{l} + \frac{1-x}{1} \frac{2}{1} + \frac{1-x}{2} \frac{3}{2} + \frac{1-x}{3} \frac{4}{3} \\ - \frac{(x+2)}{x+1} - \frac{(x+3)}{x+2} - \frac{(x+4)}{x+3} \end{array} \right\} \&c.$$

formula nobis dabit

terminisque secundum ordinem collectis fiet

$$\Sigma: \frac{1}{2} = 1 + \frac{1}{3 \cdot 4} + \frac{1}{5 \cdot 12} + \frac{1}{7 \cdot 24} + \frac{1}{9 \cdot 40} + \frac{1}{11 \cdot 60} + \&c.$$

cuius ordo clarius patefcet ex fequenti forma

$$\Sigma: \frac{1}{2} = 1 + \frac{1}{1 \cdot 3 \cdot 4} + \frac{1}{2 \cdot 5 \cdot 6} + \frac{1}{3 \cdot 7 \cdot 8} + \frac{1}{4 \cdot 9 \cdot 10} + \frac{1}{5 \cdot 11 \cdot 12} + \&c.$$

altera vero expreffio dat has ferief

$$\Sigma: \frac{1}{2} = \frac{1}{2} + \frac{1}{3} - \frac{1}{5} + \frac{1}{7} - \frac{1}{9} + \frac{1}{11} - \frac{1}{13} + \&c.$$

quae collectae dabunt

$$\Sigma: \frac{1}{2} = \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{2 \cdot 5} + \frac{1}{3 \cdot 7} + \frac{1}{4 \cdot 9} + \&c.$$

29. Ex hoc exemplo apparet, feriem ex specie fecunda deductam magis convergere quam posteriorem ex specie prima derivatam; quare operae pretium erit prioris feriei convergentiam attentius confiderare. Quilibet fcilicet huius feriei terminus oritur ex his tribus partibus

$$\frac{1}{2} \cdot \frac{n+1}{n} + \frac{1}{2} \cdot \frac{n+2}{n+1} - \frac{2n+3}{2n+1},$$

quae cum fe mutuo proxime deftruant, fumma duorum priorum proxime aequalis erit tertiae, unde fequitur haec formula fatis memorabilis

$$\frac{n+1}{n} + \frac{n+2}{n+1} = \frac{2(n+3)}{2n+1},$$

quod eo propius ad veritatem accedit, quo maior fuerit numerus n . Hinc utrinque fubtrahendo 2 erit proxime

$$\frac{1}{n} + \frac{1}{n+1} = \frac{4}{2n+1}.$$

30. Talis autem reductio ad fpeciem primam femper locum habere potest, quando ferief proposita tandem ad valorem finitum convergit; verum fi feriei termini tandem in infinitum crefcant, haec reductio non amplius locum habere potest, ideoque neceffario ad fpeciem fecundam erit recurrendum.

Zzzz

dum. Talis est casus, quo $(x) = \sqrt{x}$; denotante enim n numerum infinitum bini termini infinitesimi contigui erunt \sqrt{n} & $\sqrt{n+1}$, quorum differentia est $\frac{1}{2\sqrt{n}}$, ideoque evanesens. Hoc ergo casu series nostra erit

$$M:x = \sqrt{1} + \sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4} + \dots + \sqrt{x}.$$

Hinc ergo per praecepta data habebimus hanc expressionem.

$$M:x = x + \left. \begin{array}{l} + \frac{1-x\sqrt{1}}{x\sqrt{2}} + \frac{1-x\sqrt{2}}{x\sqrt{3}} + \frac{1-x\sqrt{3}}{x\sqrt{4}} \dots \\ - \frac{1-x\sqrt{1}}{x\sqrt{2}} - \frac{1-x\sqrt{2}}{x\sqrt{3}} - \frac{1-x\sqrt{3}}{x\sqrt{4}} \dots \end{array} \right\} \&c.$$

quae series quantopere convergat videamus casu $x = \frac{1}{2}$, eritque

$$M:\frac{1}{2} = \frac{1}{2} + \left. \begin{array}{l} + \frac{1}{2}\sqrt{1} + \frac{1}{2}\sqrt{2} + \frac{1}{2}\sqrt{3} + \frac{1}{2}\sqrt{4} \dots \\ - \frac{1}{2}\sqrt{1} - \frac{1}{2}\sqrt{2} - \frac{1}{2}\sqrt{3} - \frac{1}{2}\sqrt{4} \dots \end{array} \right\} \&c.$$

cuius terminus quicumque erit $\frac{1}{2}\sqrt{n} + \frac{1}{2}\sqrt{n+1} - \sqrt{\frac{2n+1}{2}}$

qui eo propius ad nihilum accedere debet, quo maior fuerit numerus n , quocirca proxime erit $\sqrt{n} + \sqrt{n+1} = \sqrt{2(2n+1)}$.

Sumtis enim quadratis habebimus $2n+1 + 2\sqrt{n(n+1)} = 2(2n+1)$, ideoque $2\sqrt{n(n+1)} = 2n+1$. Sumtis denuo quadratis fiet $4nn + 4n = 4nn + 4n + 1$, quae ratio utique proxime ad aequalitatem accedit. Ceterum hic notari meretur, veros valores pro fractionibus loco x assumtis tantopere esse transcendentis, ut nullis plane formulis analyticis exprimi queant. Quin etiam quilibet valor pro x assumtus ad peculiare transcendentium genus pertinebit.

31. Antequam hanc speciem deferamus, adiungamus adhuc insigne Theorema circa convergentiam formularum multo generalius eo, quod modo ante attulimus.

Theo-

eo p
n, J
unit

sine
mai
etia
rest

qu

ha
bi
qu
n

Theorema

Sequens aequalitas

$$(b-a)\sqrt[\mu]{n^\nu} + a\sqrt[\mu]{(n+1)^\nu} = b\sqrt[\mu]{\left(n + \frac{a}{b}\right)^\nu}$$

eo propius ad veritatem accedet, quo maior sumatur numerus n , simulque quo minor fuerit fractio $\frac{a}{b}$, si modo exponens $\frac{\nu}{\mu}$ unitate fuerit minor. At vero sumto ν negativo ista aequalitas

$$\frac{b-a}{\sqrt[\mu]{n^\nu}} + \frac{a}{\sqrt[\mu]{(n+1)^\nu}} = \frac{b}{\sqrt[\mu]{\left(n + \frac{a}{b}\right)^\nu}}$$

sine posteriore conditione ad veritatem eo propius accedet, quo maior fuerit numerus n & quo minor fuerit fractio $\frac{a}{b}$. Quin etiam sub iisdem conditionibus ad logarithmos transferri potest, ita ut sit tam

$$(b-a)\ln n + a\ln(n+1) = b\ln\left(n + \frac{a}{b}\right)$$

quam

$$\frac{b-a}{\ln n} + \frac{a}{\ln(n+1)} = \frac{b}{\ln\left(n + \frac{a}{b}\right)}$$

Demonstratio

32. Sequitur hoc Theorema ex solutione generali pro hac specie data, cuius terminus quicumque consistit his partibus $x - x(n) + x(n+1) - (x+x)$, atque eo minor evadit, quo maior sumatur numerus n existente x fractione unitate minore. Quod si iam ponamus $x = \frac{a}{b}$ & $(x) = \sqrt[\mu]{x^\nu}$, ideoque

Zzzz 2

etiam

etiam $(n) = \sqrt[\mu]{n^\nu}$, necesse est ut sit $\frac{\mu}{\nu} < 1$, quia alioquin termini infinitesimi non haberent differentias evanescentes. Hae autem substitutiones praebent formulas priores in theoremate datas. Quando vero fractio $\frac{\mu}{\nu}$ negativa accipitur, tum series proposita adeo in specie prima continebitur, siquidem ipsi termini infinitesimi in nihilum abeunt.

33. Quo vis huius Theorematis clarius intelligatur, notasse iuvabit, has formulas quatuor casibus exacte cum veritate convenire, quorum primus est si $x=0$; secundus quo $x=6$; tertius est quo $\nu=0$; quartus denique locum habet si pro n accipitur numerus infinitus; praeterea vero datur casus quintus, quo in forma priora est $\mu=\nu$ five $\sqrt[\mu]{n^\nu}=n$.

Species tertia serierum

quarum differentiae demum infinitesimae secundae evanescent.

34. Hoc igitur eveniet, quoties ipsi termini infinitesimi progressionem arithmeticam constituunt; formula igitur ante pro $\sum: x$ in superiore specie inventa ad hunc casum accommodabitur, si insuper singuli termini columnae tertiae verticalis adiungantur; hoc modo terminus summatorius sequenti modo exprimeretur

$$\begin{aligned} \sum: x &= x(1) + (1) + (2) + (3) \dots + (n) \\ &\quad + x\Delta_1 + x\Delta_2 + x\Delta_3 \dots + x\Delta_n \\ &= x'\Delta_1 + x'\Delta^2_1 + x'\Delta^2_2 + x'\Delta^2_3 \dots + x'\Delta^2_n \\ &\quad - (x+1) - (x+2) - (x+3) \dots - (x+n) \end{aligned}$$

35. Transmutemus nunc hanc expressionem in formam ad usum magis accommodatam, ac primo quidem loco x' scribamus eius valorem $\frac{xx-x}{2}$; tum vero ob $\Delta n = (n+1) - (n)$

& Δ
post

(n)

—

+

qui

xx

—

Po

xx

—

fo

& $\Delta^2 n = (n+2) - 2(n+1) + (n)$, his valoribus substitutis postrema columna praecedentis formulae abibit in hanc formam:

$$(n) + n(n+1) + \frac{xx-x}{2}(n+2)$$

$$-x(n) - \frac{xx-x}{2}(n+1)$$

$$+ \frac{xx-x}{2}(n)$$

qui termini collecti praebent

$$\frac{xx-3x+2}{2}(n) - \frac{xx-2x}{2}(n+1) + \frac{xx-x}{2}(n+2).$$

Ponamus igitur brev. gr. $\frac{xx-3x+2}{2} = p$; $xx-2x = q$ &

$\frac{xx-x}{2} = r$, sicque terminus summatorius quaesitus sequenti

forma exprimetur:

$$M : x = \frac{3x-xx}{2}(1) + \frac{xx-x}{2}(2)$$

$$\left. \begin{aligned} &+ p(1) - q(2) + r(3) - (x+1) \\ &+ p(2) - q(3) + r(4) - (x+2) \\ &+ p(3) - q(4) + r(5) - (x+3) \end{aligned} \right\}$$

quae series iam vehementer converget.

36. Hinc igitur novum Theorema simile praecedenti; sed multo latius patens possumus derivare, ponendo ut ante

$x = \frac{\alpha}{\delta}$, $(n) = \sqrt[\mu]{n^\nu}$, ubi iam sufficit ut exponent $\frac{\nu}{\mu}$ binario

fit minor, multo magis autem hunc exponentem negativum statuere licebit. Theorema hoc est

Ista aequalitas

$$\begin{aligned} &(\alpha\alpha-3\alpha\delta+2\delta\delta)\sqrt[\mu]{n^\nu} - (2\alpha\alpha-4\alpha\delta)\sqrt[\mu]{(n+1)^\nu} + (\alpha\alpha-\alpha\delta)\sqrt[\mu]{(n+2)^\nu} = \\ &2\delta\delta\sqrt[\mu]{\left(n+\frac{\alpha}{\delta}\right)^\nu} \end{aligned}$$

eo propius ad veritatem accedet quo maior capiatur numerus n & fractio $\frac{\alpha}{\beta}$ parum ab unitate discrepet, dummodo $\frac{\nu}{\mu}$ binario sit minus. Tum vero sumto μ negativo erit plerumque multo accuratius:

$$\frac{\alpha\alpha - 3\alpha\beta + 2\beta\beta}{\sqrt[\mu]{n^\nu}} - \frac{2\alpha\alpha - 4\alpha\beta}{\sqrt[\mu]{(n+1)^\nu}} + \frac{\alpha\alpha - \alpha\beta}{\sqrt[\mu]{(n+2)^\nu}} = \frac{2\beta\beta}{\sqrt[\mu]{(n + \frac{\alpha}{\beta})^\nu}}$$

Quin etiam pro formulis radicalibus logarithmi accipi poterunt.

37. Veritas huius Theorematis etiam exacte subsistit his quatuor casibus I. $\alpha = 0$; II. $\alpha = \beta$; III. $\nu = 0$ & IV. $n = \infty$. Praeterea vero idem evenit, quando in forma priori est vel $\nu = \mu$, vel $\nu = 2\mu$, ita ut sit $\sqrt[\mu]{n^\nu}$ vel n vel nn . Habemus igitur sex casus, quibus hoc Theorema nihil plane a veritate aberrat, unde facile intelligitur etiam reliquis casibus omnibus errorem non esse posse notabilem.

38. Possumus etiam hoc theorema adhuc generalius redere, loco n scribendo $\frac{n}{c}$ & ubique per debitam potestatem ipsius c multiplicando, quo fractiones tollantur. Sicque prior forma fiet $(\alpha\alpha - 3\alpha\beta + 2\beta\beta)\sqrt[\mu]{n^\nu} - (2\alpha\alpha - 4\alpha\beta)\sqrt[\mu]{(n+c)^\nu} + (\alpha\alpha - \alpha\beta)\sqrt[\mu]{(n+2c)^\nu} = 2\beta\beta\sqrt[\mu]{(n + \frac{\alpha c}{\beta})^\nu}$

altera autem forma ab hac non discrepat, nisi quod radicalia in denominatorem ingrediuntur, id quod etiam de logarithmis est intelligendum.

39. Operae pretium erit hoc theorema aliquo exemplo illustrare. Sumatur igitur $\alpha = 1$ & $\beta = 2$, fientque aequalitates in theoremate exhibitae

 $3\sqrt[n]{n}$
 $3\sqrt[n]{n}$

 Ap
3
&
3

 qu
di

 pr
qu
ce
fi
q
r
F

 t
l

$$3\sqrt[n]{n} + 6\sqrt[n]{n+c} - \sqrt[n]{n+2c} = 8\sqrt[n]{n + \frac{1}{2}c}$$

$$\frac{3}{\sqrt[n]{n}} + \frac{6}{\sqrt[n]{n+1}} - \frac{1}{\sqrt[n]{n+2}} = \frac{8}{\sqrt[n]{n + \frac{1}{2}}}$$

Applicemus formam priorem ad logarithmos, fietque
 $3l n + 6l(n+c) - l(n+2c) = 8l(n + \frac{1}{2}c)$ fit nunc $n = 10$
 & $c = 2$, ut prodeat

$$3l 10 + 6l 12 - l 14 = 8l 11. \text{ Facta igitur evolutione}$$

$3l 10 = 3, 0000000$	$l 14 = 1, 1461280$
$6l 12 = 6, 4750872$	$8l 11 = 8, 3311416$
$9, 4750872$	$= 9, 4772696$

quarum differentia est 0, 0021824, quae multo minor prodiret, si numero n maiorem valorem tribuerimus

40. Circa ipsum autem terminum summatorium seriei propositae imprimis notari convenit, tam differentiationem quam integrationem facile institui posse, sumto scilicet indice x variabili; quemadmodum hoc iam in specie prima fusius est ostensum, ubi ipse terminus summatorius $\sum : x$ tanquam applicata cuiusdam curvae est consideratus, dum index x referebat abscissam, hocque respectu in calculo differentiali potissimum functiones inexplicabiles sum perscrutatus.

41. Ex formula autem generali pro termino summatorio $\sum : x$ supra data evolvamus hic quoque casum seriei harmonicae, quo est

$$\sum : x = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \dots + \frac{1}{x}$$

& quaeramus eius valorem pro indice $x = \frac{1}{2}$, atque ob

$$(x) = \frac{1}{x} ; p = \frac{3}{8} ; q = -\frac{3}{4} ; r = -\frac{1}{8}$$

habebimus

, M :

$$M: \frac{1}{2} = \frac{5}{8} - \frac{1}{16} - \frac{1}{24} - \frac{1}{32} - \frac{1}{40} - \frac{1}{48} - \frac{2}{3} - \frac{2}{5} - \frac{2}{7} - \frac{2}{9} + \frac{3}{8} + \frac{3}{16} + \frac{1}{8} + \frac{3}{32} + \frac{3}{8} + \frac{1}{4} + \frac{3}{16} + \frac{3}{20} + \frac{1}{16} + \frac{1}{32} + \frac{1}{40} + \frac{1}{48} + \frac{2}{3} + \frac{2}{5} + \frac{2}{7} + \frac{2}{9} \quad \&c.$$

Sive erit $8 M: \frac{1}{2} = \frac{9}{2} - \frac{1}{3} - \frac{1}{4} - \frac{1}{5} - \frac{1}{6} - \frac{16}{3} - \frac{16}{5} - \frac{16}{7} - \frac{16}{9} + \frac{3}{1} + \frac{3}{2} + \frac{3}{3} + \frac{3}{4} + \frac{6}{2} + \frac{6}{3} + \frac{6}{4} + \frac{6}{5} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{6} + \frac{16}{3} + \frac{16}{5} + \frac{16}{7} + \frac{16}{9} \quad \&c.$

Contrahamus singulas columnas in unam summam eritque

$$8 M: \frac{1}{2} = \frac{6}{1.2.3.5} + \frac{6}{2.3.4.5} + \frac{6}{3.4.5.7} + \frac{6}{4.5.6.9} + \&c.$$

quae series utique magis convergit ea, quam specie secunda invenimus.

42. Quodsi autem terminos non contrahamus, sed eos qui eundem habent denominatorem colligamus, omiffa serie infima habebimus

$$8 M: \frac{1}{2} = \frac{9}{2} + \frac{3}{1} + \frac{9}{2} + 8 \left(\frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{6} + \frac{1}{7} + \&c. \right)$$

sive loco superioris seriei scribendo $16 \left(\frac{1}{3} + \frac{1}{5} + \frac{1}{7} + \frac{1}{9} + \&c. \right)$ habebimus $\frac{1}{2} M: \frac{1}{2} - \frac{3}{4} = -\frac{1}{3} - \frac{1}{5} + \frac{1}{6} - \frac{1}{7} + \frac{1}{8} - \frac{1}{9} + \frac{1}{10} - \frac{1}{11} + \&c.$ ad-

damus utrinque $l 2 = 1 - \frac{1}{2} + \frac{1}{3} - \frac{1}{4} + \frac{1}{5} - \frac{1}{6} + \&c.$ fiet

$\frac{1}{2} M: \frac{1}{2} - \frac{3}{4} + l 2 = 1 - \frac{1}{2} - \frac{1}{4} = \frac{1}{4}$; consequenter $M: \frac{1}{2} = 2 - 2 l 2$, qui valor egregie convenit cum eo, qui in specie prima est datus. SUP.

iufda
X te
bus
X',
π:
pori
de
bus
res
Qu
Et
ip
pa
it
9

D I L U C I D A T I O N E S 729
 SUPPLEMENTUM
 DE FUNCTIONIBUS INEXPLICABILIBUS
 FORMAE

$$\pi : x = A . B . C . D . E X .$$

1. Hic factores A, B, C, D, &c. sunt termini cuiusdam seriei indicibus 1, 2, 3, 4, &c. respondentes, & X terminus indici x respondens; factores autem, qui indicibus sequentibus x + 1; x + 2; x + 3; &c. respondent per X', X'', X''' &c. designabo. Hinc iam statim patet fore $\pi : (x + 1) = X' . \pi : x$, & $\pi : (x + 2) = X' . X'' . \pi : x$, & ita porro. Praecedentes vero erunt $\pi : (x - 1) = \frac{\pi : x}{X'}$, &c. Unde intelligitur sufficere, dummodo hae formulae pro valoribus ipsius x unitate minoribus assignentur.

2. Quoties fuerit x numerus integer positivus, valores ipsius $\pi : x$ sponte se produnt. Erit nempe

$$\pi : 1 = A ; \pi : 2 = A B ; \pi : 3 = A B C ; \&c.$$

Quando autem x non est numerus integer positivus, productum, quod caractere $\pi : x$ designamus erit functio inexplicabilis ipsius x, nisi forte factores A, B, C, D, &c. ita fuerint comparati, ut praecedentes a sequentibus destruantur, veluti evenit

$$\text{in hac forma : } \pi : x = \frac{1}{2} \cdot \frac{2}{3} \cdot \frac{3}{4} \cdot \frac{4}{5} \cdot \frac{x}{x+1} :$$

quandoquidem hic manifesto est $\pi : x = \frac{1}{x+1}$, vel etiam in

$$\text{hoc exemplo : } \pi : x = \frac{3}{4} \cdot \frac{8}{9} \cdot \frac{15}{16} \cdot \frac{24}{25} \cdot \frac{x x + 2 x}{(x+1)^2} ;$$

hinc enim erit

$$\pi : 1 = \frac{3}{2 \cdot 2} ; \pi : 2 = \frac{2}{3} = \frac{4}{2 \cdot 3} ; \pi : 3 = \frac{5}{8} = \frac{5}{2 \cdot 4} ; \pi : 4 = \frac{3}{5} = \frac{6}{5 \cdot 2 \cdot 5} ;$$

Aaaaa π : 5

$$\pi : \xi = \frac{4}{2.6}; \text{ \&c. unde patet in genere fore } \pi : \xi = \frac{x+2}{2(x+1)}.$$

3. Casus autem inexplicabiles sumendis logarithmis ad praecedentem dissertationem revocabuntur. Erit enim

$l\pi : \xi = lA + lB + lC \dots + lX,$
 quae forma cum supra tractata comparata nobis dabit sequentes valores

$\Sigma : \xi = l\pi : \xi; (1) = lA; (2) = lB; (3) = lC; \text{ \&c. \& } (x) = lX$
 tum vero erit $(x+1) = lX'; (x+2) = lX''; \text{ \&c. hocque consensu observato species supra tractatas ad praesentem casum accomodemus.}$

Species prima

*ubi logarithmi factorum infinitesimorum evanescent,
 sive ubi factores infinitesimi unitati
 aequantur.*

4. Cum igitur pro hac specie introductis valoribus modo datis habeamus:

$$l\pi : \xi = lA + lB + lC + lD + \text{ \&c.} \\ - lX' - lX'' - lX''' - lX^{iv} - \text{ \&c.}$$

ad numeros ascendendo erit

$$\pi : \xi = \frac{A}{X'} \cdot \frac{B}{X''} \cdot \frac{C}{X'''} \cdot \frac{D}{X^{iv}} \cdot \text{ \&c.}$$

Hic nulla exempla subiungo, quia iam plura in Calculo Differentiali sunt evoluta.

Species secunda

*ubi factores infinitesimi inter se sunt
 aequales.*

5. Tum enim eorum logarithmi etiam inter se erunt aequales, ideoque differentiae primae omnes evanescent. Huc igitur

igitur accommodemus formam supra §. 25. inventam eritque

$$l\pi : x = x l A + \frac{1-x}{1-x} l A + \frac{1-x}{1-x} l B + \frac{1-x}{1-x} l C + \frac{1-x}{1-x} l D \left. \vphantom{\frac{1-x}{1-x}} \right\} \&c.$$

$$- l X' - l X'' - l X'''$$

unde ad numeros ascendendo habebimus

$$\pi : x = A^x \cdot \frac{A^{1-x} B^x}{X'} \cdot \frac{B^{1-x} C^x}{X''} \cdot \frac{C^{1-x} D^x}{X'''} \cdot \&c.$$

Species tertia

*ubi termini infinitesimi constituunt progressionem
geometricam.*

6. Tum enim logarithmi horum terminorum progressionem arithmeticam constituent, cuius ergo differentiae secundae evanescent. Ut iam expressionem supra §. 35. inventam ad hunc casum accommodemus, notandum est br. gr. positum fuisse $p = \frac{xx - 3x + 2}{2}$; $q = xx - 2x$; & $r = \frac{xx - x}{2}$,

unde habebimus

$$l\pi : x = \left. \begin{aligned} &+ p l A + p l B + p l C \\ &\frac{3x - xx}{2} l A - q l B - q l C - q l D \\ &\frac{xx - x}{2} l B + r l C + r l D + r l E \\ &- l X' - l X'' - l X''' \end{aligned} \right\} \&c.$$

Ponamus autem hic porro compendii causa $\frac{xx - 3x}{2} = m$

& $\frac{xx - x}{2} = n$, atque ad numeros ascendendo habebimus hanc expressionem.

$$\pi : x = \frac{B^r}{A^m} \cdot \frac{A^p C^r}{B^q X'} \cdot \frac{B^p D^r}{C^q X''} \cdot \frac{C^p E^r}{D^q X'''} \cdot \&c.$$

7. Hoc modo confido, doctrinam de Functionibus Inexplicabilibus, quae in Calculo Differentiali non satis accurate & luculenter est exposita, fere penitus exhaustisse, ita ut nihil amplius desiderari possit, id quod eo magis necessarium videbatur, cum hoc argumentum plane sit novum & a nemine adhuc tractatum, praecipue autem eius summus usus in interpolatione serierum, atque hinc adeo symptomata linearum curvarum, quarum applicatae per functiones inexplicabiles exprimuntur investiganda erant.